

## Ombudsmandens svar til lukket muslimsk skole undlader at besvare vigtige principielle spørgsmål

af Souaade Lahrache, partsrepræsentant for forældrerepræsentanterne

Iqra Privatskole og en række andre muslimske friskoler har alle været under massivt fokus igennem de seneste år. Den ensrettede politiske debat om de muslimske friskoler, såvel mediedækningen af enkeltsager, herunder særligt sagen om Iqra privatskole frem til dens lukning i 2018, har været kendetegnet ved en ignorering af væsentlige principielle spørgsmål, som med rimelighed burde inddrages i en principiel retssikkerhedsmæssig diskussion om tilsynet med særligt muslimske friskoler.

I den politiske debat har bl.a. statsministeren åbent erklæret ønsket om på stærkt generaliserende vis at lukke alle muslimske friskoler. Dette ud fra en præmis om at skolerne modarbejder integrationen, mestendels baseret på eksempler på, at dannelsen af børnene er for stærkt præget af muslimske værdier, som politikere finder uforenelige med et positivt liv i det danske samfund.

### Uundgåelige tabersager

I kølvandet på og parallelt med den politiske diskurs om de muslimske friskoler, fra 2016 og fremefter, kommer så tilsynssagerne, som for de påvirkede skoler uundgåeligt er tabersager, særligt efter der i 2016 blev indført det meget elastiske og uspecifikke lovkrav om ”styrkelse og udvikling af den demokratiske dannelse”. Med det politiske pres der er lagt, og de vide beføjelser der er tildelt tilsynsmulighederne, bliver ånden i den 150 år gamle danske friskoletradition ganske enkelt undermineret.



Lærere, forældre og elever fra Iqra Privatskole mødtes foran Styrelsen for Undervisning og Kvalitet for at aflevere skolens redegørelse i sagen. Foto: Thomas Lekfeldt/Ritzau Scanpix

Efter lukningen af den største muslimske skole i landet, Iqra Privatskole, har forældrebestyrelsen samt en gruppe forældrerepræsentanter klaget til Folketingets ombudsmand i håb om en principiel ombudsmandsundersøgelse af Styrelsen for undervisning og kvalitet (STUK) og dennes tilsynsførelse med de muslimske friskoler, som forekommer stærkt diskriminerende.

Iqra Privatskole var den største skole i landet med et muslimsk værdigrundlag, som har måttet dreje nøglen om grundet STUK's afgørelse på en tilsynssag. Forældre og skolebestyrelsens klage til ombudsmanden har rejst flere principielle spørgsmål herunder bl.a.:

- Grundlaget for STUK's afgørelser, som i væsentlig grad har været baseret på skøn og ukonkrete vurderinger samt "tvivl" om hvorvidt visse dele af friskolelovgivningen blev overholdt.
- Partshøringen i sagen har været misvisende, idet der blev partshørt om en påtænkt afgørelse og efterfølgende blev truffet en anden afgørelse, end den som blev partshørt om (uden varsling eller ny partshøring).
- Uforholdsmæssig fokus og skærpede tilsyn på muslimske friskoler, som efter vores opfattelse er politisk tilskyndet, eftersom de skærpede tilsynsregler officielt har [tilsigtet muslimske friskoler](#) fra politisk hold, hvilket er åbenlys diskrimination af en bestemt befolkningsgruppe.
- Sanktionen på tilbagebetaling af 16,2 mio. kroners tilskud med tilbagevirkende kraft

### **Skuffelse over Ombudsmandens svar**

Skuffelsen var derfor stor, da ombudsmandens svar alene har resulteret i nærmere undersøgelse af praksis i forbindelse med partshøringskravet, som er en mindre del af klagens samlede punkter, og kun er relateret til den forvaltningsmæssige administration af tilsynet.

Vores forventninger til ombudsmanden var dels at han af egen drift ville undersøge tilsynet med muslimske friskoler og afgørelserne i de afsluttede sager, som vi mener, har været uforholdsmæssigt strenge sammenlignet med sager på ikke-muslimske skoler.

Vi havde ydermere et håb om, at ombudsmanden på baggrund af, om ikke andet, væsentlige tvivlsspørgsmål om forvaltningen af Iqra privatskoles sag, kunne henstille til fri proces for forældregruppen ved en eventuel domstolsafprøvning af sagen.

### **Manglende overholdelse af partshøringskravet**

Den 12. oktober 2020 kunne man læse i en artikel i Dagbladet [Information](#), at Folketingets Ombudsmands brev fra 20. september nu stiller spørgsmålstejn ved partshøring af to friskoler<sup>1</sup>. Vi hilser det velkommen, at ombudsmanden undersøger den manglende overholdelse af partshøringskravet. Det er dog skuffende, at vores klages formål reduceres til kun at omhandle kritik af partshøringen. Især når der foreligger grobund for at rejse spørgsmål vedrørende forvaltningsretlige grundsætninger som uvildighed, proportionalitet, usaglighed og lighed for loven, hvilket flere eksperter på friskoleområdet udtaler sig kritisk om i artiklen.

Ombudsmanden anfører i sit svar på vores klage, at han basalt set ikke er i stand til tage stilling til dette spørgsmål grundet manglende fagkyndighed på området, hvilket forekommer som en underlig begrundelse: "*Jeg kan som ombudsmand kun i et begrænset omfang tage stilling til afgørelser, der helt eller delvist bygger på en særlig fagkyndig viden.* (Ombudsmandens vurdering af vores klage. Under mine bemærkninger Punkt 1.6.1.)

Som juraprofessor, Jørgen Albæk, fremhæver i en artikel ([Information](#)), bør kunne gå ind i sagen, og undersøge, hvorfor tilsynet de facto har lukket muslimske friskoler, uden at han nødvendigvis behøver at gå ind i den konkrete faglige vurdering af skolernes kvalitet. Derudover mener vi at den tilstrækkelige fagkyndige viden bør kunne indhentes i forbindelse med en sådan undersøgelse.

---

<sup>1</sup> rettet ift. den oprindelige artikel fra "to muslimske friskoler", da den anden er en fransk friskole

### ***Lukning af flere muslimske friskoler***

I de sidste tre har det skærpede tilsyn ført til lukning af fem friskoler og to efterskoler – alle med et muslimsk værdigrundlag. Under lukning af disse skoler har STUK ført tilsyn med andre friskoler med andre værdigrundlag. På trods af, at flere af skolerne havde begået brud på friskoleloven, er de sluppet for sanktioner og har kun modtaget påbud. Dette kan dokumenteres ved flere afgørelser truffet af STUK, som vi bl.a. også har vedhæftet med vores klager til ombudsmanden uden at modtage respons på dette, hvilket vi finder besynderligt. En enkelt ikke-muslimsk friskole, med lidt over 40 elever, er blevet sanktioneret, efter at vi indsendte klagerne, nemlig den dansk-franske skole i København. Det er i øvrigt skolens klare vurdering, at STUK har haft et behov for at statuere et eksempel med en ikke-muslimsk friskole, således at STUK's overgreb ikke bærer præg af ulovlig diskrimination mod muslimske skoler.

Ombudsmandens svar, som ikke tager stilling til de principielle dele af vores klage, har efterladt os i en form for retsløs tilstand. I stedet for at hjælpe med at få området belyst, har ombudsmanden reelt blokeret vores mulighed for løfte sagen igennem retssystemet.

Når ombudsmanden heller ikke henstiller til fri proces, mener vi at det forværrer vores retsstilling, idet hans udtalelse ethvert sted i systemet vil vægte imod vores sag. Såfremt vi selv skulle ansøge om fri proces, vil procesbevillingsnævnet ligeledes tage udgangspunkt i ombudsmandens svar, og dermed sandsynligvis bruge hans svar til en afvisning af vores ansøgning.

### ***Sagen principiel vigtig***

Af respekt for sagens principielle vigtighed, finder vi det bekymrende at ombudsmanden ikke giver os en fair chance ved at henstille til fri proces. Nu hvor ombudsmanden selv ikke kan tage stilling til bevisspørgsmål og afhøre vidner, kunne det netop være oplagt med en henstilling til fri proces ved en domstolsprøvning. Konsekvenserne ved, at vi reelt ikke har mulighed for at få behandlet vores sag ved domstolene, vil være flere mulige lukninger af muslimske friskoler på basis af skøn og politisk motiveret fejlfinding.

Senest har Justitsministeriets jurister foretaget en [kovending](#), hvad angår lukning af muslimske friskoler, hvor over halvdelen af eleverne har en udenlandsk baggrund, hvilket de pludselig ikke længere finder grundlovsstridigt.

Denne manglende retssikkerhed samt direkte forskelsbehandling kan vi ikke acceptere. Er det sådan man under en retsstat behandler skoler, hvis værdigrundlag man ikke bryder sig om?